Aº. 1834. Nº. 36.

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI

Zaturdag den 3den Mei.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Bekendmaking.

De ondergeteekende maakt, op daartoe bekomen bevel, bekend dat, gedurende de reize van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal ad interim, naar het oostelijk gedeelte des Eilands, het dagelijks beheer van zaken, te dezer Hoofdplaats, zal worden uitgeoefend door den Heer Eersten Raad van Indie *J. C. Goldman*, aan wien mitsdien alle voor den Gouverneur Generaal ad interim bestemde dienstbrieven zullen moeten worden gezonden, en tot wien zich voorts de besturende Collegien en Ambtenaren zullen moeten wenden in alle voorkomende gevallen, die eene oogenblikkelijke beslissing vorderen.

BATAVIA, *den 24sten April 1834.*

De Algemeene Secretaris,
STIERLING.
l. A. S.

EXTRACT *uit het Register der Resolutien van den Gouverneur Generaal ad interim van Nederlandsch Indie in Rade.*

BATAVIA, *den 22sten April 1834.* (No. 6.)

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

1°. Bij ampliatie der Resolutie van 25 Maart 1830 no. 35, (staatsblad no. 23), te bepalen:

dat het zout, hetwelk op *Java* en *Madura*, ter zake van sluikhandel, zal worden aangehaald en verbeurd verklaard, niet in het openbaar verkocht, maar bij 's lands pakhuizen ingenomen zal worden, tot den prijs van *f* 1, (één gulden) koperen munt per pikol, om verdeeld te worden, overeenkomstig het voorgeschrevene bij art. 1, der Resolutie van 13 Augustus 1830 no. 36, (staatsblad no. 35);

2°. Enz.

Extract, enz.

Accordeert met voorschreven register;
De Adjunct Secretaris der Indische Regering,
STIERLING.

INOFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

SPANJE.

Het buitengewoon nummer van het Madridsche Regeringsblad, hetwelk in den avond van den 27sten October in het licht is verschenen, zegt nog het volgende wegens de bewegingen, die te Madrid ter gelegenheid der ontwapening van de zoogenaamde Koninklijke vrijwilligers hebben plaats gehad.

» Hare Majesteit de Koningin-Regentes, niet kunnende gedoogen, dat de Koninklijke vrijwilligers, door de kwaadwillige inblazingen der vijanden van hare doorluchtige dochter, die ook de vijanden der openbare rust zijn, langer tot ongehoorzaamheid worden aangezet, of zelfs — gelijk in de gewesten van Biscaye, Alava en in eenige streken van Kastilie het geval is geweest — opgeruid tot het maken van een slecht gebruik van hunne wapenen, die hun enkel zijn toevertrouwd, om de openbare rust des volks te verzekeren, heeft den Minister van Oorlog gelast tot het uitvaardigen der noodige bevelen, om de wapenen van het korps Koninklijke vrijwilligers op te halen en in verzekerde bewaring te brengen.

» Ter uitvoering dezer bevelen, heeft de Kapitein-Generaal van Madrid de wapenen, die aan de artillerie der vrijwilligers behoorden, zonder eenigen tegenstand te ontmoeten, overgenomen en aan het algemeen bestuur der artillerie afgeleverd. Er bestond geene reden om te gelooven, dat de infanterie van hetzelfde korps zich tegen het overgeven harer wapenen zou verzetten. Desniettemin heeft een beginsel van tegenstand van de zijde van enkele vrijwilligers, die zich in hunne kazerne hadden vereenigd, het doen oprukken der militaire magt noodzakelijk gemaakt, zonder dat uit deze beweging andere ongelukken zijn voortgevloeid, dan dat twee of drie man gedood en zes of zeven gekwetst zijn. De poort van de kazerne der vrijwilligers is daarop dadelijk geopend, en een detachement troepen, onder bevel van den Brigadier Don Pedro Nolasco Bassa, door den Opper-Intendant der politie vergezeld, nam dat gebouw in bezit, na ruim honderd vrijwilligers, die zich daarin bevonden, gevangen te hebben genomen.

» Dien ten gevolge, en uit kracht van een bevelschrift van den Corregidor, zijn de wapenen achtervolgelijk afgeleverd; dezen avond was reeds eene groote hoeveelheid daarvan opgehaald, en ging men zonder eenig blijk van wederstand, met het ophalen der overige voort. De uitstekende krijgstucht der troepen heeft de gevangen genomene vrijwilligers tegen de woede des volks beveiligd, hetwelk, verbitterd over den slechten geest, dien sommige personen van dat korps in den laatsten tijd hadden doen blijken, op het punt was, om zich door zijne gramschap te laten vervoeren. Het is daarin verhinderd door de tusschenkomst der openbare magt, die de veiligheid van allen, en zelfs van strafschuldigen beschermt, zoo lang de wet hen niet voor de zoodanigen verklaard heeft.

» De wet zal onmiddelijk over hen, die werkelijk straf verdienen, uitspraak doen, en het zwaard der geregtigheid zal het hoofd der schuldigen treffen. De orde zal worden gehandhaafd, en zij, die dezelve hebben willen verstoren, zullen gestraft worden.

» Indien de Koningin-Regentes, te midden van zulke jammerlijke pogingen, eene reden van vertroosting noodig had, dan zou zij daarin gelegen zijn, dat men, in minder dan een uur, er in geslaagd is, om die pogingen te beteugelen, en dat de zoo spoedig herstelde rust ook thans nog voortduurt. Hare Majesteit zal evenzeer met genoegen vernemen, hoe veel geestdrift de bewoners van deze heldhaftige stad heden aan den dag hebben gelegd, vooral als zij daarbij weten zal, dat eenigen der rampzalige opstandelingen van het denkbeeld zwanger gingen, om krachtigen wederstand te leveren. Deze gebeurtenis is voor de zaak van Hare Majesteit de Koningin Donna Isabella II beslissend geweest. Die geestdrift verdient den grootsten lof, en, indien de gelegenheid zich daartoe voordoet, ijverige navolging. Op dezen [illegible] door trouw aan zijne Vorstin uitblinkenden grond wordt een roemruchtig voorbeeld niet nutteloos gegeven.

Tot aanvulling van dit zonderling gesteld berigt kan het volgende dienen, hetwelk in de Parijssche ministeriele bladen van den 4den November voorkomt:

» Een renbode, die in den nacht van den 27sten op den 28sten October uit Madrid is vertrokken, heeft een uitvoerig verhaal aangebragt van de geburtenissen, die de ontwapening der Koninklijke vrijwilligers hebben vergezeld.

» [illegible] vastgesteld. Den volgenden dag, vroeg in den ochtend, maakte de overheid zich zonder moeite van de batterij artillerie meester, die aan de vrijwilligers toebehooort. Maar een vrij groot aantal dezer laatsten, vernemende wat er gebeurde, vereenigde zich in eene hunner kazernes, die in het midden der stad gelegen is. Weldra verzamelde zich eene groote volksmenigte rondom deze kazerne, waarop eenige der meest opgewondene vrijwilligers, onder het geroep van: *Leve Karel V!* uit de vensters schoten. Kort daarna zag men troepen aanrukken, terwijl op hetzelfde oogenblik talrijke volkshoopen zich naar het Koninklijk paleis begaven, en aldaar met groot geschreeuw wapenen eischten. De Koningin verscheen op het balkon, en werd met de uitbundigste toejuiching ontvangen.

» In dien tusschentijd werden eenige geweerschoten tusschen een bataillon provinciale militie en de vrijwilligers gewisseld. Deze laatsten, aangemaand zijnde, om zich over te geven, onder bedreiging van anders allen over de kling te worden gejaagd, legden de wapenen neder. Verscheidenen slaagden er in om te ontsnappen en zelfs uit Madrid te geraken; anderen wisten hunne woning in die hoofdstad te bereiken; eenigen werden gedood.

» Tegen het midden van den dag deed het stedelijk Bestuur een bevel aanplakken, waarbij alle de vrijwilligers, onder bedreiging der doodstraf, gelast werden hunne wapenen af te geven.

» Op het oogenblik van het vertrek van den renbode was de rust geheel hersteld, en vreesde men geenszins voor eene nieuwe stoornis daarvan."

MENGELINGEN.

De steeds voortdurende strijd in *Portugal*, tusschen twee broeders, waarvan de een' zich gewapend heeft om zich op den, door geweld, verkregen troon, staande te houden, en de ander', om de vermeende regten zijner dochter, op dien troon, te doen gelden, is een schouwspel, dat de vroegere tooneelen van de oneenigheden der grooten van dat rijk, weder hernieuwd heeft en hetwelk ons aanleiding geeft tot de mededeeling der volgende herinneringen uit de geschiedenis van *Portugal*, ontdaan van vele bijzonderheden, welker vermelding thans onnoodig voorkomt en overgenomen uit een algemeen geacht vaderlandsch tijdschrift.

In het begin der 5de eeuw onzer Christelijke jaartelling werd *Portugal* (toen den naam dragende van *Lusitanië*) door de *Alanen* uit de handen der *Romeinen* gewrongen. Op hunne beurt moesten zij, omtrent veertig jaren later, voor de *Sueven* wijken, en deze werden in 582 door de *West-Gothen* verdrongen. In het begin der 8ste eeuw vielen de *Mooren* of *Arabieren Spanje* en *Lusitanië* aan, en veroverden allengs een groot gedeelte van beide rijken. De *West-Gothen* stichtten evenwel, niet lang daarna, een nieuw rijk in *Asturië*, en bragten *Leon* en *Gallicie* onder hun gebied. De provinciën, thans *Entre Douro e Minho* genoemd, benevens *Tra los Montes*, werden toen ter tijd *Portucalia* geheeten, en door den Koning van *Leon* (ALFONSUS I) in 745 veroverd. De opvolgers van dezen Vorst breidden hun gezag al verder en verder uit, FERDINAND DE GROOTE zelfs tot aan de rivier *Mondego*, en lieten deze uitgestrekte streek lands, als een uitstek kostbaar gedeelte van hunne bezittingen, onder der titel van *Graafschap Portugal*, door bijzondere Stadhouders regeren.

Omtrent het jaar 1089 werd HENDRIK, een Prins uit het Huis van *Bourgondie*, die uit zucht naar roem in de *Spaansche* legers dienst genomen, en den Koning van *Castilie* en *Leon*, ALFONSUS VI, groote diensten bewezen had, door dien Monarch tot erfelijken Graaf van *Portugal* aangesteld, en aan 's Konings natuurlijke dochter, Donna THERESIA, uitgehuwelijkt. HENDRIK sleet den verderen tijd zijns levens strijdende tegen de *Mooren*, aan wie hij vele plaatsen ontnam, en stierf voor *Astorga* in 1112. Één minderjarige zoon (ALFONSUS), welken hij naliet, maakte eene voogdijschap noodzakelijk. Zij werd opgedragen aan HENDRIK's weduwe; maar deze, welke met Don FERDINAND PAEZ, Graaf van *Transtamare*, een tweede huwelijk had aangegaan, had, toen het tijd werd voor haren zoon, om zelf de teugels van het bewind in handen te nemen, zoo weinig lust, om zich van hare waardigheid te ontdoen, dat, dewijl er groote klagten over haar bestuur aangeheven werden, en de natie zich met reden ergerde over haar losbandig en zedeloos gedrag, het opnemen van de wapenen onvermijdelijk werd. Moeder en zoon plaatsten zich nu elk aan het hoofd van een leger en streden om het bewind! In het eerste gevecht kreeg ALFONSUS de nederlaag; maar bij een tweede bleef hij overwinnaar, en maakte Donna THERESIA en FERDINAND gevangen. Op belofte, dat zij van alle verdere aanspraak op het bewind zouden afzien, werd kort daarna aan beiden de vrijheid wedergegeven; doch eene opregte verzoening had nimmer plaats. De jonge Graaf, zijne moeders geaardheid kennende, hield haar steeds in het oog, en smaakte geene volkomene gerustheid, dan toen zij in het jaar 1130 overleden was. Nu de handen vrij hebbende, viel ALFONSUS de *Mooren* aan, versloeg vijf hunner Koningen, nam toen tot wapen aan vijf schilden (nog het wapen van *Portugal*,) en ontving van zijn volk den titel van *Koning*. Dezen titel te weigeren, gedoogde zijne eigenliefde niet; hij liet zich dus denzelven welgevallen, maar haalde zich, zoo doende, nieuwe oorlogen op den hals, naardien de Koningen van *Castilie* en *Leon*, altijd hun oude regt op *Portugal* willende doen gelden, niet konden verdragen, dat een gewezen Vassaal eenen titel, aan den hunnen gelijk, dragen zou. De Pausen INNOCENTIUS II en ALEXANDER III evenwel stonden aan ALFONSUS het voeren van den titel van Koning toe; maar de laatstgenoemde Kerkvoogd wilde daarbij het land als een leen van den Pauselijken Stoel aangemerkt hebben (1179). Na de bewilliging van INNOCENTIUS in 1142, werd ALFONSUS I plegtig gekroond, en hield te *Lamego* een' Rijksdag, op welken bepalingen aangaande de opvolging gemaakt werden. Deze, welke wij mededeelen, ten einde onze lezers te beter in staat te stellen, het regt van de in onze dagen twistende Don MIGUEL en Don PEDRO te beoordeelen, waren: *dat altijd de oudste zoon des Konings de kroon erven zou. Stierf de Vorst zonder mannelijk oir na te laten, dan moest zijn broeder regeren, maar niet des broeders zoon, ten zij de Rijksstenden zulks uitdrukkelijk mogten verlangen. Bij gebrek aan erven van het mannelijk geslacht, zouden ook vrouwen den troon kunnen bestijgen, mits zij met geen' vreemden Prins in het huwelijk waren getreden.* Op zijnen troon bevestigd, schoon altijd in strijd met de *Spaansche* Vorsten, ging Koning ALFONSUS I voort partij te trekken van de twisten, die onder de *Mooren* ontstaan waren, en ontnam hun, onder meerdere steden, *Lissabon*. Vele wijze wetten is *Portugal* aan dien zegevierenden Monarch verschuldigd. Zijne regering eindigde niet dan met zijnen dood, welke voorviel in 1185, toen hij den hoogen ouderdom van 90 jaren bereikt had.

Don SANCHO, zijn zoon, hield zich roemrijk staande op de hoogte, hem door ALFONSUS voorbereid. Hij bevestigde zekere broederschap, welke zijn vader had ingesteld, en noemde de leden daarvan *Ridders van Avis*, naar een kasteel, hetwelk hij hun schonk. Een groot minnaar zijnde van bouwen en verfraaijen van steden en kasteelen, heeft hij den bijnaam van *de Stichter* verkregen. Dapper en voorspoedig in zijne ondernemingen, voerde hij 28 jaren den schepter, en overleed in 1212.

ALFONSUS II, de oudste zoon van Don SANCHO, welke vele kinderen naliet, volgde hem, in den ouderdom van 27 jaren, op. Deze Vorst, de aanmatigingen der Geestelijkheid in zijn rijk niet kunnende verduren, en derzelver schadelijke gevolgen voor de koninklijke magt duidelijk inziende, kantte zich daar tegen, maar haalde zich, zoo doende, den haat van *Rome* op den hals. Hij werd door den toenmaligen Paus in den ban gedaan en overleed in 1223, zonder de opheffing van denzelven te hebben kunnen verwerven. Deze Vorst werd, uit hoofde zijner ongemeene zwaarlijvigheid, *de Vette* bijgenaamd.

SANCHO II besteeg zonder wederstand, na zijns vaders dood, den *Portugeschen* troon. Zijn bijnaam *Capello*, dien hij verschuldigd was aan zeker vreemdsoortig kapje, dat hij gewoonlijk droeg, en de onberaden stap, welken hij deed, door in den echt te treden met de weduwe van een' zijner onderdanen (Donna MENCIA, dochter van Don LOPEZ DE HARO), onderscheiden dezen Vorst meer, dan zijne bekwaamheden, die luttel waren. Na genoegzaam 18 jaren vreedzaam (behalve eenig strijden tegen de *Mooren*) geregeerd te hebben, werd SANCHO door zijn volk aangezocht, om zijne echtgenoot, bij wie hij nog geene kinderen had en die om haren hoogmoed mishaagde, te verwijderen, en eene andere gemalin te kiezen; alsmede, om zekeren gunsteling, MARTINGILES DESOVEROZA, wiens trotschheid den ouden Adel tegen de borst stiet, te verdrijven. Noch het eene noch het andere verzoek vond ingang bij den Vorst; de gemoederen werden al meer en meer verbitterd, en een openlijke opstand barstte los, ALFONSUS, een jonger broeder van den Koning, werd aangezocht, om, terwijl men SANCHO onbekwaam verklaarde tot het voeren van den schepter, en Donna MENCIA in verzekerde bewaring stelde, als Regent over het rijk op te treden. De Infant, die in *Frankrijk* woonde, en getrouwd was met MATHILDA, Gravin van *Boulogne*, liet zich de keuze der opstandelingen welgevallen, kwam met der haast in *Portugal*, en werd overal (behalve te *Celerico* en te *Coïmbra*) met opene armen ontvangen; terwijl Don SANCHO, na een oogenblik wederstand geboden te hebben, de wijk nam naar *Castilië*, daar door den Koning (ALFONSUS X) wel ontvangen werd, en zelfs de belofte ontving van hulp te zullen erlangen tot het weder bestijgen van zijnen troon. De *Spaansche* Vorst zoude waarschijnlijk zijn woord getrouw zijn gebleven, indien niet de Infant hem zijne natuurlijke dochter BEATRIX ten huwelijk had laten vragen. Van dat oogenblik af was alle hoop voor Don SANCHO verloren, en alle hulp werd hem ontzegd. Hij ontweek dan het hof, vestigde zich te *Murcia*, en stierf daar een weinig later, 50 jaren oud zijnde, in 1248. Geheel *Portugal* deed nu hulde aan.

ALFONSUS III, die te *Lissabon* gekroond werd, zijn huwelijk met de Gravin van *Boulogne* liet vernietigen, zich met BEATRIX vereenigde, het Koningrijk *Algarve* met haar als bruidschat ontving, en vreedzaam bleef regeren tot aan zijnen dood, die plaats had in 1279.

DIONYSIUS was de oudste zoon en opvolger van den voorgaanden Vorst. Door zijne uitmuntende hoedanigheden verwierf zich deze den bijnaam van *de Regtvaardige en Vader zijns lands*. Hij was voorspoedig met opzigt tot zijne binnen- en buitenlandsche betrekkingen, hetgeen hem in staat stelde, in 1290 de hoogeschool van *Coïmbra* op te rigten, de door den Paus (1310) verdrevene Tempelheeren, voor zoo veel er zich in zijn rijk bevonden, te beschermen, uit dezelven in 1319 de Ridders van de *Christus*-orde te vormen, en de eerste *Portugesche* vloot uit te rusten. In 1325 liet hij door zijn overlijden de kroon na aan den eenigen zoon, welken zijne gemalin (de Heilige ELIZABETH) hem geschonken, en die zich bij zijn leven soms vrij onrustig gedragen had, met name

ALFONSUS IV. Hij verkreeg den bijnaam van *de Dappere*, door zijn voorspoedig strijden tegen de *Mooren*. Verder is zijn regering niet zeer belangrijk geweest. De rust van dezelve werd in de laatste jaren gestoord door Don PEDRO, zijn zoon. Deze, die in 1345 weduwenaar geworden was van CONSTANTIA MANUEL van *Castilie*, had zich heimelijk vereenigd met INES of AGNES DE CASTRO, met welke hij reeds een' geruimen tijd in bijzondere verstandhouding leefde. Koning ALFONSUS, eindelijk van zijns zoons minnehandel de lucht gekregen hebbende, stelde hem, om hem te beproeven, een nieuw huwelijk voor. PEDRO sloeg dit met verontwaardiging af; en daarop liet ALFONSUS, terwijl de Infant op zekeren dag ter jagt was, INES moorddadig van het leven berooven. Woedend van droefheid en toorn, vatte Don PEDRO, zoodra hij zijn verlies vernomen had, de wapens tegen zijnen vader op en deed veel bloeds stroomen, ter verzoening van de schim zijner geliefde. Eindelijk verzoende hij zich met ALFONSUS; maar na diens dood, en bij zijne eigene troonbestijging in 1357, deed hij AGNES' lijk opgraven, zette het de kroon op het verwelkte hoofd, en liet aan het overschot dier zoo teeder beminde, door de grooten des rijks, koninklijke eer bewijzen; hare moordenaars werden opgespoord, en met eene schrikkelijke wreedheid gestraft. Tien jaren lang heerschte PEDRO I (*de Gestrenge*) over *Portugal*. Zijn oudste zoon uit zijn eerste huwelijk,

Don FERDINAND (*de Geestige*), volgde hem in 1367 op. Van dezen Koning valt weinig anders te zeggen, dan dat hij, verliefd geworden zijnde op LEONORA TELLEZ DI MENEZES, die de echtgenoot was van Don JOHAN DI ACUNHA, bewerkte, dat zij, met behulp van den Paus, van haren gemaal scheidde, waarna zij hem hare hand schonk; dat hij veel van de slechte geaardheid dezer vrouwe te lijden had, en in het jaar 1383, slechts 43 jaren oud zijnde, overleed, latende zijne kroon ter propije aan vele, om derzelver bezit strijdende, bloedverwanten. Want BEATRIX, dochter van FERDINAND en LEONORA, gehuwd met JOHANNES I, Koning van *Castilie*, kort na 's Konings overlijden, door toedoen harer moeder, tot Koningin, en haar echtgenoot tot Koning van *Portugal* verklaard zijnde, misbillijkte de natie deze wederregtelijke keus, en verlangde, dat (twee broeders van Koning FERDINAND, met name JOHANNES en DIONYSIUS, door den Koning van *Castilie* in zijne Staten in verzekerde bewaring genomen zijnde) JOHANNES, Grootmeester der orde van *Avis*, natuurlijke en jongste zoon van PEDRO I, den ledigstaanden troon van zijnen broeder FERDINAND bestijgen zou. De Infant leende geredelijk het oor aan het plan, om,

in plaats van de algemeen en met regt gehate LEONORA, ten minste het Regentschap op zich te nemen. Dan, nu gordde de Koning van *Castilie* de wapenen aan, drong door tot *Lissabon*, en sloeg het beleg voor die stad; maar zij werd dapper verdedigd; eene besmettelijke ziekte openbaarde zich in het kamp, en zoo werden de *Spanjaarden* tot wijken gedwongen. Intusschen, 1385, de Koningin-moeder overleden zijnde, werd de Grootmeester der orde van *Avis*, als

JOHANNES I, tot Koning uitgeroepen en gekroond. Nogmaals verzette de *Castiliaansche* Monarch zich gewapenderhand tegen zijne verheffing, maar werd in den slag van *Aljubarota* zoo geheel overwonnen, dat hij van dat oogenblik af gedwongen was, zijne zaak als ten eenemale verloren aan te merken, en alle aanspraak op de kroon van *Portugal* op te geven. In 1390 overleden zijnde, liet hij zijne weduwe BEATRIX, die nu slechts 19 jaren oud was, na. Deze, zoo jong en naar het schijnt weinig heerschzuchtig zijnde, verlangde niet, dat om harentwil meer bloeds zou vergoten worden; zij bleef dan stil in *Spanje* wonen tot aan haren dood, die plaats greep in 1410. Wel herkregen intusschen de Infanten JOHANNES en DIONYSIUS hunne vrijheid, en maakten hun vermeend regt op de kroon openlijk bekend; dan, dewijl hun broeder die verkregen had en niemand zich voor hen in de bres stelde, onderwierpen zij zich gelaten aan hun lot; zoodat JOHANNES I, bij zijn afsterven in 1432, zonder iemands tegenstreving, tot opvolger kreeg zijnen oudsten zoon

DON EDUARD, die, zelf weinig merkwaardig zijnde, en zonder veel merkwaardigs te doen verrigten, niet meer dan 6 jaren heeft geregeerd, overlijdende 1438.

LEONORA VAN ARRAGON, 's Konings weduwe, werd Regentes over haren minderjarigen oudsten zoon; doch weldra betwistte men haar deze waardigheid, en de Staten des rijks, te *Lissabon* vergaderd, benoemden Don PEDRO, Hertog van *Coïmbra*, een' broeder van den overleden' Vorst, in hare plaats. Eene zoo waardige keuze droeg ieders goedkeuring weg. PEDRO bestuurde het rijk met wijsheid, en stelde de regering over hetzelve, op den bevoegden tijd, 1448, in handen van

ALFONSUS V, wien hij tevens zijne dochter ISABELLA ter vrouwe gaf. Evenwel ontstond er eenig vermoeden, dat de gewezen Regent het oog steeds op de kroon gevestigd hield. De Koning sloeg geloof aan de genen, die hem de zaak zoo voorstelden, en trok gewapenderhand op tegen zijnen oom (1451). Deze, met zijn gevolg naar *Lissabon* op weg zijnde, om zich te komen regtvaardigen, werd onverhoeds door het volk van ALFONSUS aangevallen en met een pijl doorschoten, aan welke wond hij kort daarna overleed. Onder ALFONSUS V nam het tijdvak van *Portugals* grootste glorie een begin. Reeds sedert vele jaren hadden de *Portugezen* strijd gevoerd met de bewoners van de noordkust van *Afrika*, zonder merkelijke voordeelen te behalen; ja zelfs hadden zij wel eens bij hunne ondernemingen schade geleden. De thans regerende Vorst slaagde beter, en verkreeg zelfs, door zijne luisterrijke overwinningen, den bijnaam van *de Afrikaan*. Het ontdekken van de *Kaap-Verdische* eilanden en van *Guineas* goudkust vermeerderde de glorie zijner regering, en evenwel was zijne heerschzucht niet voldaan. Eene kans op het verkrijgen van de kroon van *Castilie* deed zich voor, en ALFONSUS deed eene poging, om zich van dezelve meester te maken; dan de partij, die hem tegenstond, zegevierde, waarop hij het besluit nam, onderstand te gaan vragen aan LODEWYK XI, die toen *Frankrijk* regeerde. Bij dien Monarch vond hij weinig gehoor, en keerde, na acht maanden afwezig te zijn geweest, te *Lissabon* terug (1477). Nu werd het zaak, zich met *Castilie* te verzoenen. De vrede, welke tot stand kwam, strookte geenszins met hetgeen zich ALFONSUS voorgesteld had; en het regeren, of liever het kampen met tegenheden, dat vaak daaruit voortspruit, verdroot den Koning zoo zeer, dat hij zijnen schepter nederlegde en in handen stelde van zijnen zoon, het waardig voorwerp van de liefde der natie, die reeds, gedurende 's Vorsten reize naar *Frankrijk*, de teugels van den Staat gehouden had. (ALFONSUS V overleed in 1481.)

JOHANNES II (*de Volmaakte*) beklom dan bij zijns vaders leven den troon, in 1480. De eerste uitoefening zijner magt had ten doel het beteugelen van den te hooghartig geworden' Adel; en het straffen, soms met eigen hand, van tegen hem zaamgezworene Edellieden, bewees, dat deze Vorst niet gezind was, hem aangedane beleedigingen ongewroken over het hoofd te zien. In hoe verre zijne handelwijze in dezen met zijne zoogenaamde *volmaaktheid* strookt, willen wij hier niet onderzoeken, maar liever JOHANNES II het regt laten wedervaren, dat hij over het algemeen als een verstandig Vorst heeft geregeerd. Op de kust van *Guinea* en in het Koningrijk *Congo* liet hij volkplantingen aanleggen; naar *Oostindië* zond hij bekwame zeelieden en soldaten op ondernemingen uit. Onder zijne regering ontdekte BARTHOLOMEUS DIAZ de *Kaap de Goede Hoop* voor hem, en COLUMBUS het vierde Werelddeel voor *Spanje*. Dit laatste gaf aanleiding tot oneenigheden tusschen de twee rijken, en tot de bepalingen van den Paus, welke te *Tordesillas* goedgekeurd werd, dat alles, wat 370 mijlen westwaarts van de *Azorische* eilanden liggen mogt, aan *Spanje*, alwat oostwaarts was aan *Portugal* zou toegekend worden. Twee jaren vóór zijn eigen overlijden had JOHANNES II het ongeluk, zijnen eenigen wettigen zoon door den dood te zien weggerukt; het voornemen, hetwelk hij toen opvatte, om zijnen natuurlijken zoon, Don GEORG, tot zijnen troonopvolger te doen aannemen, werd onuitvoerlijk bevonden, en zoo verviel de kroon (1497) aan zijnen vollen neef, den Hertog van *Beja*, genaamd

EMANUEL. Deze Vorst, bijgenaamd *de zoon der Fortuin*, omdat hij tegen alle waarschijnlijkheid den troon beklom en zeer voorspoedig regeerde, schoot evenwel te kort in zijn oogmerk, om de kroon van *Spanje* met die van *Portugal* op zijn hoofd te vereenigen, maar breidde zijne magt grootelijks uit, zoo wel in *Oostals* in *West-Indië*. VASCO DE GAMA landde in *Calicut*, ALVAREZ DE CABRAL in *Brazilië*; bekwame veldoversten, vermeesterden in de twee werelddeelen, waartoe die gewesten behooren, zeer uitgebreide streken lands, en onnoemelijke schatten vloeiden van daar naar *Portugal* over. Bij zoo veel voorspoed genoot nog het volk den zegen van goede instellingen en wetten, en had het geluk, zijnen Vorst te behouden tot in 1521, wanneer, door EMANUEL 's dood, zijn schepter overging in de handen van zijnen zoon, JOHANNES III.

(*Het vervolg hierna.*)

ADVERTENTIEN.

Op daartoe bekomen last maakt de ondergeteekende bekend, dat voor zoo verre het product thans kan worden berekend en niet mogt tegen vallen, het Gouvernement zich voorstelt om successivelijk te Batavia eene hoeveelheid koffij en suiker, te zamen bedragende 100,000 pikols, in veiling te brengen, ten gevolge waarvan, eene suiker veiling zal plaats hebben op dingsdag den 13 dezer; zullende de hoeveelheid en voorwaarden van verkoop nader worden geadverteerd.

De directeur van 's lands producten en civiele magazijnen.
Bij afwezendheid.
BATAVIA, *den 2den mei 1834.* *De Secretaris der Generale Directie van Financien.*
BUTIN BIK.

—Te Pattie op het residentie-kantoor, zal volgens de voorschriften van het reglement van den 17den julij 1829, (staatsblad no. 67), op dingsdag den 27sten mei aanstaande, openbare uitbesteding worden gehouden voor den overvoer van een gedeelte der koffij uit deze residentie naar Samarang, wordende de hoeveelheid begroot:

Uit het pakhuis te Pattie, op ongeveer 6 à 7,000 pikols; welke koffij door den overvoerder aan het pakhuis moet ontvangen worden, doch ter reede van Joana, zal moeten worden geladen, komende de onkosten der praauwen van het pakhuis tot aan boord, ten laste van het Gouvernement.

Uit het pakhuis te Joana, 1,900 à 2,000 pikols als boven.
» » » » Japara, 2,100 » 2,200 idem.
» » » » Koedoos, 7 » 800 pikols, welke koffij, echter niet geheel te water vervoerd kan worden; en zal de vervoer worden uitbesteed van uit het pakhuis tot aan Samarang.

De bovenstaande hoeveelheden bij gissing gesteld zijnde, kunnen dezelve iets meerder doch ook iets minder bedragen, waaraan het Gouvernement dus niet gebonden zal wezen, overeenkomstig § *e* van art. 6 van het reglement op de uitbestedingen, (staatsblad 1829 no. 67.)

De gewone examinatie der schepen of vaartuigen zal komen ten koste van den aannemer.

De aannemer zal aan den minsten inschrijver moeten uitkeeren eene premie van een half ten honderd, over het vermoedelijk bedragen der aanneming.

De gegadigden worden genoodigd, met in achtneming van het reglement, hunne inschrijvingsbilletten aan den resident intezenden, en op den bepaalden dag des voormiddags te 10 ure, in persoon of door gemagtigden bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn.

PATTIE, *den 22sten April 1834.* *De Resident van Japara,*
DE VOGEL.

—De Resident van Rembang maakt mits deze, aan elk en een iegelijk die zulks aangaat, bekend, dat gedurende den loop van de maanden mei en junij, (zon- en feestdagen uitgezonderd) op het residentie bureau alhier en ten bureele van de assistent-residenten van *Toeban* en *Bodjonegoro*, voor zoo veel de belastingschuldigen onder die afdeelingen behooren, zal worden gevaceerd tot de ontvangst van den eerste termijn der belasting op de verponding voor dit loopende jaar.

REMBANG, *den 17den april 1834.* *De Resident voornoemd,*
DE SALIS.

—Op donderdag den 22sten mei aanstaande, des voormiddags ten tien uren, zal ten kantore van den ondergeteekende, overeenkomstig het bestaande reglement, eene uitbesteding worden gehouden, voor den overvoer van koffij, en zulks op de volgende voorwaarden;

1°. De vervoer der koffij moet geschieden uit de pakhuizen te Beton, Boeijolalie en klatten, wordende de te vervoeren koffij begroot als volgt:

Van Beton een duizend pikols.
Van Boeijolalie drie duizend pikols.
Van Klatten een honderd pikols, of zoo veel meer of minder als de oogst zal opbrengen.

2°. De aannemer zal dien ten gevolge verpligt zijn, om alle aan hem ter vervoer opgegevene koffij aftevoeren, zonder dat de hiervoren begrootte hoeveelheden daartoe iets zullen afdoen.

3°. De koffij zal aan den aannemer gewogen en in zakken worden afgeleverd, en zal hij dus verpligt zijn dezelve ook zoodanig in het pakhuis te Samarang afteleveren.

Aan den aannemer zal voor spillage worden te goed gedaan één pCent, zullende elke minderheid boven die spillage door den overvoerder moeten worden vergoed, tegen *f* 30 zilver geld per 125 ponden.

Alle verdere verliezen en schade die aan de koffij mogt komen, loopen voor rekening van den aannemer.

4°. De aannemer is verpligt te zorgen dat de aangevraagde transportmiddelen dadelijk verstrekt worden, zullende alle schade die uit het niet in tijds aanwezig zijn derzelve mogten voortvloeijen, geheel en al komen ten laste van den aannemer, en zal hij daarenboven verbeuren eene boete van twintig cents voor elke pikol koffij, welke niet in tijds door hem is afgehaald.

5°. De betaling zal geschieden in koperen munt, op maandelijksche rekeningen zoodra die van de algemeene rekenkamer zullen zijn terug ontvangen; zullende het gouvernement des verkiezende *f* 5 zilver voor *f* 6 koper kunnen voldoen.

6°. Aan den aannemer zal tegen voldoende borgtogt worden toegestaan, een voorschot van een kwart gedeelte op de waarschijnlijk door hem te verdienen transportkosten, om in de drie laatste maanden der aanneming verrekend te worden.

7°. De veiling en toewijzing zal geschieden in een of des noods in twee perceelen; als:

a. De koffij aftehalen uit het pakhuis te Boeijolalie.

b. De koffij welke in de pakhuizen te Beton en Klatten zal worden afgeleverd.

De uitbesteding overeenkomstig het reglement plaats hebbende, zoo worden de gegadigden verzocht derzelver inschrijvings billetten, ook dien overeenkomstig interigten, en in persoon of door gemagtigden bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn.

De Resident van Djocjokarta, waarnemend Resident van Soerakarta.

SOERAKARTA, *den 26sten april 1834.* VALCK.

—De contribuabelen aan de Soerabaijasche Schutterij, worden uitgenoodigd hunne contributie over het 2de kwartaal 1834, voor ultimo mei aanstaande te komen voldoen, ten huize van den 1sten luitenant kwartiermeester

H. L. RADEMAKER.

SOERABAIJA, *den 26sten april 1834.*

EDICTALE CITATIEN.

Voor den lande. Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad Mr. *Carl Hullman*, R. O. voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indie, in dato 9 dezer gedaan verzoek hebben verleend, het eeste defaut en de profijten van dien regtens met admissie tot het doen eener tweede citatie bij edicte *ad valvas curiae*, op en tegen elk en een iegelijk die vermeenen mogten eenig regt van eigendom te hebben op zeker steenen huis staande op Gouvernements grond, gelegen 2½ paal bezuiden de hoofd negorij Rembang, waarvan de eigenaar onbekend is;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende, deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard, elk en een iegelijk welke zoude vermeenen eenig regt van eigendom te hebben op de bovengenoemde vastigheid, om op woensdag den 21sten mei 1834, des morgens te half acht ure, ter openbare rolle van meergemelden raad in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde het eerste defaut te purgeren, en als nog hun vermeend regt te instituëeren, voorts te hooren refereren aan den door den fiskaal R. O., ter rolle van den 9 dezer, gedane eisch en genomene conclusie.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, voor de puije van het raadhuis te Samarang, den 18den april 1834.

De deurwaarder voornoemd,

A. PIJL.

—*Voor het Land.* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Soerabaija, op het daartoe door Mr. *Abraham Anton van Vloten*, fiskaal bij voornoemden raad, gedaan verzoek, hebben verleend appointement van citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen alle degenen die vermeenen eenig regt of aanspraak te hebben, op zekere praauw Jangolan, met het daarin gevonden zout, wegende 32 pikols, alles in de maand november des verleden jaars te Sotja, eiland Madura, aangehaald;

Zoo is het, dat ik *Johannes Heijnneman*, tweede deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie te Soerabaija, voor de eerste maal dagvaard, alle degenen die vermeenen eenig regt of aanspraak op de hierboven omschreven goederen te hebben, om op woensdag die zijn zal den 28sten mei 1834, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te verschijnen ter openbare rol van meergemelden raad, ten einde te aanhooren zoodanigen eisch tot verbeurd verklaring, als door den impetrant alsdan zal worden genomen, daarop te antwoorden en verder te procederen volgens de wet; op verbeurte voor de nalatigen of niet verschijnenden, dat zij zullen worden verklaard van hun regt of aanspraak te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd van de puije van het Raadhuis te Soerabaija, den 17den april 1834.

De 2de deurw. en gezw. expl. voornoemd,

J. HEIJNNEMAN.

—Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Samarang, bij notul in dato 16 dezer, op het daartoe door den procureur *Willem van Blommestein*, als gemagtigde van het collegie van weesmeesteren dezer stede, in hunne qualiteit als desolate boedelkamer, en als zoodanig administrerende den boedel van wijlen *Gerardus Anthonius Mouriks*, gedaan verzoek tegen de niet gecompareerde pretendenten, hebben verleend het tweede defaut, en geadmitteerd tot het doen eener derde citatie, tegen den 28sten mei 1834, ten einde de defaillerende pretendenten alsnog hunne vermeende actien te instituëren, en wijders te zien dienen van intendit en procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie; alsdan te hooren verzoeken, dat de niet gecompareerde pretendenten zullen worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd, mits deze voor de derde maal dagvaard allen en een iegelijk, die eenige actie of pretentie op en jegens den voornoemden boedel vermeenen mogten te hebben, om op woensdag den 28sten mei 1834, des morgens ten half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigde te compareren ter openbare rolle van gemelden Raad, ten einde aldaar het tweede defaut te purgeren, en alsnog hunne pretentie alsnog guns te verifieren en wijders te zien dienen van intendit, en daarna te hooren verzoeken, dat de niet gecompareerde pretendenten zullen worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen, en voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd voor de puije van het raadhuis te Samarang, den 26sten april 1834.

De deurwaarder voornoemd,

A. PIJL.

VENDU-DEPARTEMENT.

Op Maandag den 5den Mey 1834.

Voor een huis in de Koestraat, van 2 pikols vogelnestjes, bij kavelingen van ¼ pikol, eenige metalen stukken met dies affuiten en toebehooren, 12 pikols extra uitgezochte koffij, 30 pikols kapok en 15 pikols peper, benevens eenige meubilaire goederen enz., en ten overstaan van Boedelmeesteren een partij kopergeld. En

'S avonds om 7 uren.

In een der Localen van de Societeit de Harmonie, van Certificaten van den Nederlandschen Indischen Achterstand en Soloscbe Obligatien, daarna de boeken volgens bij deze Courant rondgezonden Catalogus Litt. A no. 1.

Op Dingsdag den 6den Mey 1834.

Voor de toko van *J. Speet*, van beste pas aangebragte groene en zwarte thee, Engelsche zadels, best flanel, lakens, gesatineerd Engelsch leer, fijne lijnwaden, fraaje zijde stoffen, barèges, cotepaille, gebloemde mousseline, zeildoek, fijn goud in staven, zilveren lepels en vorken, astrale lampen, beste boter in dubbelde fust en in vaten van 40 ponden, beste oude Portwijn, Rijn, Madeira en fijne Medoc wijn, merk G. C. R., Japansche goederen, schrijfpennen, papier, muziekdoozen, beste roode tafel wijn, Engelsche zuren.

En precies ten elf uren Een partij gouden dukaten, zeventig stuks gouden kobangs, fraaje juwelen waaronder een zeer prachtige diamanten dames kam, en twee paren brillanten oorknoppen.

Op Woensdag den 7den Mey 1834.

Voor het pakhuis van *J. van Dijk*, van lijnolij, verfwaren, staal, boslemmer messen, scharen, timmermans gereedschappen, koffij molens, koperen ketels, braad, tulleband en koeke pannen, kamferhouten koffers, spiegels, schilderijen, tafel serviezen voor 18 en 36 personen, fijn geslepen glaswerk; hang en tafellampen en stolpen, gemaakte klederen, karpeten en alkatieven, zijde stoffen en linten, eau-de-Cologne, diverse dranken, alsmede een Engelsche Koets.

En precies te elf uren.

Voor rekening van *F. B. Haan.*

No. 1. Zeker erf bebouwd met een steenen huis met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de Westzijde van de Groote Rivier, in het blok B sub no. 117, bij de verponding doorloopende onder no. 7,484.

No. 2. Zeker erf bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stadspoort Rotterdam, aan de Oostzijde van de Verburgsgragt, in 't Oosterveld, het 17de deel van 't blok L. sub no. 88, bij de verponding doorloopende onder no. 5,911.

Op Vrydag den 9den Mey 1834.

Om tien uren. In het locaal der Beurs, voor rekening van het Gouvernement, van 10,000 pikols Banka's Tin.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkooping op regterlijk gezag: In den loop van deze maand, ter instantie van den advokaat Mr. *H. Klein*, voor en van wege *Johannes Ekenholm*, zullen door den

(*Zie verder het bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

ZATURDAG den 3den Mei 1834.

deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene commissie uit gemelden raad, bij wege van executie publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheden, als toebehoorende aan *Achmat Djen* ook genaamd *Mochamat Djen*, zoo voor zich als in hoedanigheid van speciale gemagtigden van de vrouw *Haseba*, weduwe van den kapitein *Jamaloedien* en van *Bilal Oesoep Achmat*.

Zeker erf, bebouwd een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent ¼ uurgaans, buiten deze stad, digt bij Tana Sareal, of in het westerveld het 6de deel van het blok O, sub no. 460, bij de verponding doorloopende onder no. 3997.

Zeker stukje tuinland, gelegen een half kwartier uurgaans, zuidwestwaarts buiten deze stad, omtrent 20 roeden beoosten de overwatergracht, in de wandeling genaamd Patoeakan, of in het westerveld het 6de deel van het blok O, sub no. 468, bij de verponding doorloopende onder no. 3998.

Zeker stukje tuin, gelegen buiten deze stadspoort Utrecht, in het westerveld het 2de deel van het blok P, sub no. 30, 23, 24, 25, 26 en 27, bij de verponding doorloopende onder no. 4015.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven vastigheden, zoude willen pretenderen en zich opposeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

BATAVIA, De deurwaarder voornoemd,
den 1sten mei 1834. E. JACOBS.

—Verkooping op regterlijk gezag: In den loop van deze maand, ter instantie van den advocaat Mr. *H. Klein*, voor en van wege het vendu-kantoor, zal door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene commissie uit gemelden raad, bij wege van executie, publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheid, toebehoorende aan den Chinees *Tio Engiam*.

Zeker erf, zijnde de geregte drie vijfde gedeelte op het aandeel van *Tio Engiam*, bebouwd in het geheel met een bamboezen huis, met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent 20 roeden, beoosten Compagnies land, van de kruidmolens, of in het westerveld, het 1ste deel van het blok M, sub no. 16, bij de verponding doorloopende onder no. 4734.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven vastigheid, zoude willen pretenderen en zich opposeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome, en make het mij ondergeteekende bekend.

BATAVIA, *De deurwaarder voornd.*
den 1sten mei 1834. E. JACOBS.

—Verkooping op regterlijk gezag: In den loop van deze maand, zal door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden te Batavia, ten overstaan van eene commissie uit gemelden raad, bij wege van executie, publiek worden verkocht, de navolgende vastigheid, toebehoorende aan den chinees *Lim Lengsoeij*, ten behoeve van *Njeij Wat*.

Zeker erf, zijnde de geregte ¼ gedeelte of het aandeel van boven gemelden *Lim Lengsoeij*, bebouwd in het geheel met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stadspoort Diest aan de oostzijde van de Rivier-Crocot, in het westerveld het 4de deel van het blok M, sub no. 190, bij de verponding doorloopende onder no. 4048.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven vastigheid zoude willen pretenderen en zich opposeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

BATAVIA, *De deurwaarder voornoemd,*
den 1sten mei 1834. E. JACOBS.

—Verkooping op regterlijk gezag. In den loop der aanstaande maand mei, den dag nader te bepalen, zal te Bangil door den geëmploijeerde ter secretarie van de residentie Passaroeang, belast met het executeren van civiele vonnissen, ten overstaan van eene kommissie uit den landraad van gemelde residentie, bij wege van executie, publiek worden verkocht;

Zeker erf, met het daarop staande steenen huis, met pannen gedekt en bijgebouwen, staande en gelegen in de kampong Bendomengol, regentschap Bangil, bij de verponding doorloopende onder no. 376, toebehoorende aan *Soema Widjojo*, ten behoeve van *P. W. Hofland*.

Indien iemand daarop aanspraak vermeend te hebben, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

PASSAROEANG, *De geëmploijeerde voornoemd,*
den 24sten april 1834. J. H. SLEEBOS.

—Op woensdag den 14den mei aanstaande, zal door de boedelkamer alhier, publiek worden verkocht, een erf met het daarop staande steenen met pannen gedekte huis, gelegen binnen buiten deze stad, aan de westzijde van den weg van de kampong Padamaran, wijk lett. O no. 1000, toebehoorende aan den boedel van wijlen den Chinees *Tan Tiangijang*.

Namens de boedelkamer voornoemd,
SAMARANG, *De waarnemend Secretaris,*
den 23sten april 1834. C. F. BOUDRIOT.

—In den loop van deze maand meij, zal op publieke vendutie, op een nader te bepalen dag, worden verkocht, een huis en erf op het Koningsplein, benevens den netten wel geconserveerden inboedel, toebehoorende aan *J. E. de Witte van Haemstede*.

—Gebroeders *Beynon*, hebben pas ontvangen uit China, mandarijn natte en gedroogde geconfijte gember, fijne thee als: pecco, hijsant, souschon en powschon, alsmede zware zwarte creb, en diverse zijde stoffen, damesnecessaires.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,
JOHAN FREDRIK RUDOLPH KLEIJN,
met
LOUISA ADRIANA DE CLERCQ, wed. van wijlen *Jan van Tol.*

SALATIGA, *den 16den april 1834.*

GEBOORTEN.

Heden beviel van een dochter, de echtgenoot van
BATAVIA, *den 27sten april 1834.* SCHÖNERMARCK.

—Bevallen van eene dochter, de echtgenoot van
WILLIAM DENNISON.
SINDANG, *den 15den april 1834.*

—Heden is zeer voorspoedig bevallen van eene dochter, de echtgenoot van
G. MACLAINE.
BATAVIA, *27 april 1834.*

STERFGEVALLEN.

Heden overleed de heer *Hendrik Beth*, lid der factorij van de Nederlandsche handel-maatschappij, nalatende vier kinderen uit zijn eerste huwelijk.

BATAVIA, *30 april 1834.*

NAGELATEN BOEDELS.

Krachtens gepronuncieerd vonnis van den raad van justitie te Samarang, van 16 april 1834, worden de crediteuren des insolventen boedels van wijlen *J. W. F. Scherping*, opgeroepen om de hun toegewezene gelden, onder cautie de restituendo te komen ontvangen. Bij nalatigheid zal worden gehandeld conform art. 17 van het provisioneel reglement op de administratie der desolate boedels in Nederlandsch indië.

Namens de desolate boedelkamer.
SAMARANG, *De waarnemend Secretaris,*
23 april 1834. C. F. BOUDRIOT.

—*Pro deo.* Krachtens gepronuncieerd vonnis van den raad van justitie te Samarang, van den 16den april 1834, worden de crediteuren in den insolventen boedel van wijlen, *P. J. Recour de Morinville*, opgeroepen om de hun toegewezen gelden, onder cautie de restituendo te komen ontvangen. Bij nalatigheid zal worden gehandeld conform art. 17 van het provisioneel reglement op de administratie der desolate boedels in Nederlandsch Indië.

Namens de desolate boedelkamer.
SAMARANG, *De waarnemend Secretaris,*
den 23sten april 1834. C. F. BOUDRIOT.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De gecombineerde Commissie, uit de Hervormde en Evangelische Luthersche Gemeenten te Batavia, voor den opbouw eener gemeenschappelijke Kerk, ten dienste der beide gemeenten, zich refererende tot de bekendmaking des Gouvernements, geïnsereerd in de Javasche courant van den 23sten dezer no. 33, maakt hiermede aan de ingezetenen te Batavia bekend, dat de Commissie zelve met de lijsten van inteekening op de hoofdplaats zal rondgaan, met in achtneming der navolgende orde;

Op maandag den 5den mei 1834, langs Parapatan, door de leden *D. Lenting* en *F. W. van Spangenberg*.

Op dingsdag den 6den mei 1834 en volgende dagen, langs Koningsplein en Tanabang, door de leden *N. Pluim Mentz* en *J. H. van Starckenborgh Jutting*.

Op woensdag den 7den mei 1834 en volgende dagen, langs Molenvliet, de Prinselaan, Rijswijk en Noordwijk, door de leden *J. F. L. Steitz* en *J. van Sliggerlandt*.

Op maandag den 12den mei 1834 en volgende dagen, om de west, binnen de stad, bevattende alle de grachten en straten, bewesten de Groote Rivier, door de leden *A. A. Zuidersvroom* en *G. C. van Rijck*.

Op dingsdag den 13den mei 1834 en volgende dagen, om de oost, binnen de stad, bevattende als boven, beoosten de Groote Rivier, door de leden *J. F. L. Steitz* en *G. C. van Rijck*.

Op woensdag den 14den mei 1834 en volgende dagen, langs Jakatra, Goenong-Saharie en Weltevreden, door de leden *D. Lenting* en *J. H. van Starckenborch Jutting*.

De Commissie voornoemd,

D. LENTING, *Voorzitter*.

J. H. VAN STARCKENBORGH JUTTING.

BATAVIA, den [illegible] *april 1834*.

—*Hertog* en *Enger*, vereeren zich hierbij bekend te maken, dat door het vertrek van den tweeden teekenaar naar Europa, deszelfs aandeel in die firma, met primo mei aanstaande zal ophouden te bestaan, zijnde in deszelfs plaats de heer *J. H. Möller*, van dien dag af, deelgenoot geworden, en zullen voortaan teekenen

HERTOG, ENGER & CO.

SAMARANG, *den 27sten april 1834*.

—De ondergeteekende met de likwidatie der op den 1sten mei 1834, gedissolveerde firma *Hertog* en *Enger* belast zijnde, zoo wordt een ieder die van gezegde firma iets te vorderen heeft, of aan dezelve verschuldigd is, uitgenoodigd aan hem aangifte of betaling te doen.

C. F. ENGER.

SAMARANG, *den 27sten april 1834*.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De op deszelfs verzoek gepensioneerde kapitein *de Fruij*, verlaat Batavia.

—*F. van Heemskerck*, vertrekt naar Nederland.

—De heer *J. H. V. van Reede van Oudtshoorn*, verlaat Java.

MARKTPRIJZEN.

[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]	
	Guld.	Cents	Guld.	Cent.	Guld.	Cent.
Rijst, eerste soort, per koijang	160	»	100	»		
Idem, tweede soort, per koijang	148	»	85	»	166	50
Idem, derde soort, per koijang	138	»	70	»		
Idem, eerste soort, per gantang (à picol)	»	67	»	43	»	»
Idem, tweede soort, per gantang	»	60	»	37	»	»
Idem, derde soort, per gantang	»	37	»	30	»	»
Koffij, per pikol	35	»	30	»	28	»
Klapper-olie, per takker van 33 bottels	8	50	6	90	11	88
Katjang-olie, per takker van 33 bottels	6	»	6	90	5	94
Dempel-olie, per pikol	18	»	19	»	19	»
Brandhout, per vadem van 18 voeten lang, 6 voeten hoog en 2 voeten breed	14	»	20	»	12	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt berekend.

Te Samarang wordt de koijang á 28 pikols of 3500 ℔ gerekend.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

April 29—Amerik. schip *Hercules*, Rich, van Batavia, naar New-Jork.

April 30—Eng. schip *Orwell*, [illegible], van Gened den 27sten maart, naar New-South-Wales.—Amer. schip *Ina*, Hodgson, van Batavia, naar St. Helena.

BATAVIA.

Aangekomen.

April 30—schip *Oeij Sinjo*, Tjia Pang, van Samarang den 18den april.—Eng. schip *Brothers*, R. Towns, van Port-Jackson den 19den dito, passagier, mevrouw Towns.—dito schip *Royal Sovereign*, J. Henderson, van dito den 19den dito.

Mei 1—brik *Oeij Ingtjoan*, Ong Lliauw, van Tagal den 28sten april.—schoener *Calijpso*, J. Stokhekker, van Rembang den 28sten dito.

Vertrokken.

Mei 1—bark *Tan Goansing*, Tan Been, naar Cheribon.

SAMARANG.

Aangekomen.

April 26—schip *Lord Minto*, Seid Akil Bin Alie, van Palembang, Muntok, Cheribon en Pekalongan den 17den april.

Vertrokken.

April 26—schoener *Dolphijn*, G. Matthews, naar Soerabaija, met Zr. Ms. troepen, passagiers, de heer G. Johannis, en mevrouw Odenthal en 2 kinderen.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

April 23—schoener *Molukko*, The Tiko, van Balie den 18den april.

April 24—schoener *Fox*, G. P. King, van Balie den 22sten april.

Vertrokken.

April 23—bark *Jousoor*, Said Hoesien Basaqu, naar Grissee.

April 24—Zr. Ms. korvet *Amphitrite*, kapitein ter zee J. P. Machielsen, koersstellende om de oost.—schoener *Calijpso*, H. Batten, naar Batavia.

HANDELSBERIGTEN.

VERVOLG VAN HET BEKNOPT OVERZIGT *van den Handel- en scheepvaart op* Java en Madura, *gedurende 1833*.

De *Invoer* heeft plaats gehad:

Onder	Nederlandsche	vlag	voor	*f* 10,778,975.
»	Engelsche	»	»	- 1,764,684.
»	Fransche	»	»	- 160,065.
»	Zweedsche	»	»	- 86,220.
»	Deensche	»	»	- 103,302.
»	Hamburger	»	»	- 164,547.
»	Bremer	»	»	- 344,337.
»	Hanoversche	»	»	- 109,744.
»	Kniphauser	»	»	- 73,411.
»	Amerikaansche	»	»	- 3,452,364.
»	Portugesche	»	»	- 202,727.
»	Siamsche	»	»	- 317,330.
»	Chinesche	»	»	- 68,470.
»	Cochin-Chinesche	»	»	- 34,398.
»	Arabische	»	»	- 2,868.
»	Inlandsche	»	»	- 216,400.
			Te zamen	*f* 17,864,577.

De *Uitvoer* heeft plaats gehad:

Onder	Nederlandsche	vlag	voor	*f* 13,838,880 : 99.
»	Engelsche	»	»	- 2,078,743
»	Fransche	»	»	- 82,536
»	Zweedsche	»	»	- 193,004
»	Deensche	»	»	- 108,133
»	Hamburger	»	»	- 129,798
»	Bremer	»	»	- 172,109
»	Hanoversche	»	»	- 114,981
»	Kniphauser	»	»	- 80,058
»	Amerikaansche	»	»	- 5,080,921 : 25.
»	Portugesche	»	»	- 966,682 : 10.
»	Siamsche	»	»	- 222,338
»	Chinesche	»	»	- 47,045 : 60.
»	Cochin-Chinesche	»	»	- 116,254 : 75.
»	Inlandsche	»	»	- 111,949
			Te zamen	*f* 23,343,327 : 99.

Op JAVA EN MADURA *zijn gedurende 1833 aangekomen*.

		Schepen.		Lasten.
Onder [illegible]		[illegible]		[illegible]
» » » van den Oosterschen Archipel, Inl. vaartuigen hieronder begrepen		1,183	»	36,204.
Te zamen onder	Nederlandsche vlag	1,268	»	54,979.
Onder	Engelsche »	66	»	11,594.
»	Fransche »	3	»	510.
»	Hamburger »	4	»	384.
»	Hanoversche »	1	»	213.
»	Bremer »	2	»	285.
»	Kniphauser »	1	»	60.
»	Pruisische »	1	»	480.
»	Deensche »	2	»	242.
»	Zweedsche »	4	»	595.
»	Portugesche »	7	»	1,258.
»	Amerikaansche »	67	»	11,610.
»	Chinesche »	3	»	200.
»	Siamsche »	11	»	538.
»	Cochin-Chin. »	3	»	864.
»	Arabische »	1	»	127.
»	Aziatische »	61	»	992.
Te zamen schepen en vaartuigen		8,565	*metende*	85,050

(Het vervolg hierna.)

AAN- en UITVOER te BATAVIA, *van den 30sten April tot en met den 2den Mei*.

AANVOER.

1 *Mei*. Van [illegible], met het Eng. [illegible] 24 kistjes zuren, 12 [illegible] Watson en Co.

UITVOER.

2 *Mei* Naar *Boston*, met het Amer. schip *Bashaw*, *W. G. Blackler*. 590 picols tin, 100 do. koffij, 917 st. huiden, *Wilson, Smith en Co.*, 70 fleschen katjoepoetieolie, 1 vat niela (natte indigo), *Paine, Stricker en Co.*

Wijders te *Passaroeang* geladen.

5,000 picols koffij, *Wilson, Smith en Co.*

En te *Soerabaija* geladen.

700 picols suiker, *Milne, Blankenhagen en Co.*

SCHEPEN in LADING te BATAVIA.

Naar Rotterdam,	Eng.	schip	*Southworth*, *Mathe*.
» Engeland,		bark,	*Lady East*, *Strachan*.
» China,	»	schip,	*Brother*, *Towis*.
» Singapoer,	Ned. Ind.	schip	*Parson*, *Beret*.
» Benkoelen en Padang,	»	»	*Mercury*, *Bredill*.
» Benkoelen,	»	schoen.	*Agnes*, *Sodo*.

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.